

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Em. Slătineanu. — *Despre Elocință.*

Jurisprudența Română. — *Curtea de Apel din Bucur. și, s. II.* — Apel. — Mijloacele de apel. — Efect devolutiv. — Dotă. — Imobil cumpărat cu bani dotali — Inalienabilitate. — Vânzare. — Evicțiune.

(Paulina Dr. Balaban cu Fani Henenfogel și alții).

Tribunalul Ilfov, s. I c. c. — Responsabilitate civilă — Automobil. — Accident — Victimă. — Comitent.

(Teodor Henrico cu Dr. Const. Mustață).

Jurisprudența Străină

DESPRE ELOCINȚĂ

Subiectul ar comporta o vastă dezvoltare, căci nu este puțin de scris într-o materie care a preocupat atât pe gânditori cât și pe artiști, încă mai bine de două mii două sute de ani.

Dar fără a avea pretențiunea să aduc o lumină nouă asupra unei arte, admirată de unii și criticată de alții, pot face unele observațiuni personale, născute din felul activității mele sociale, la desfășurarea darului de vorbire. Și poți trata despre elocință, fără să ai presupțiunea de a o poseda; ceea ce de altfel n'a împiedicat în vechime, pe Pindar să trateze despre istoria oamenilor mari, cu toate că dânsul, din modestie, nu se număra printre dâșii.

Rareori criticul este și făuritor de artă; și mulți pretind că artistul trebuie să se mărginească la ceea ce formează domeniul lui, fără să încalce atributul observatorului imparțial, care nefiind influențat de nici o însușire personală în ce privește creațiunea artistică, își poate da seama mai bine de valoarea unei opere de artă și poate formula precepte de apreciere ce se pot mai ușor generaliza.

În ordinul teoretic, tratatul de retorică al lui Aristot formează temelia tuturor operilor de acest gen ce s'au scris până și după dânsul.

Imprumutând lui unele date, vedem că elocința răsare în Sicilia, și doi sicilienii, Corex și Tisias, elevul lui, sunt creatorii ei, chiar după afirmația lui Platon. Sofiștii și-au însușit-o, după ce a fost transplantată la Athena, fiind utilă acrobației lor sofistice, și făcând-o suspectă tocmai din această cauză lui Socrat și Platon, adversari ireductibili ai sofistilor. Se temeaua contemporanii de această facilitate și subtilitate de vorbă, care de cele mai multe ori ascundeau perversiunea gândirii și masca sentimentele josnice ce în realitate îi însuflețeau. Erau tradiționi că Athenienii considerau ca întâ-

gibile și vai de acei cari se încumetau să atingă fundamentul moralei care presida la baza organizației sociale. Gorgias, cel mai cunoscut dintre dâșii, cel care profesa în materie de metafizică, sistemul negațiunii universale și neantul a tot ce exista, are fatuitatea să pretindă că poate răspunde la toate chestiunile ce i se vor pune. Socrate îl întreabă: ce este arta pe care dânsul o profesază?

Gorgias replică că retorica este arta discursurilor și dânsa se aplică afacerilor celor mai mari și celor mai importante, ca politica înaintea adunărilor publice și dreptatea înaintea Tribunaleor. La care Socrate replică că este blamabil să devii atotputernic într'un Stat, convingând pe concetățenii săi de acte false și nedrepte.

În acest răspuns stă toată deosebirea de vederi dintre sofști și Socrate: oratorul nu trebuie să caute aprobarea mulțimei decât prin mijloace leale și pentru scopuri cinștite.

Convingerea egală pentru bine sau pentru rău, este un pericol social și o infracțiune, supusă rigoriilor legilor. În afară însă de aceste considerațiuni de ordin intrinsec, Socrate exprima multă admirațiune și grațitudine pentru acest har admirabil cu care zeii au împodobit pe om și care singur dintre viețuitoare îl posedă¹⁾. Fatalitatea a făcut însă ca tocmai dânsul să fie victima acestei vorbării primejdioase și atotputernice, cu toate că după el cel mai mare rău nu este să suferi nedreptatea, ci s'o comiți.

Cu Protagoras retorica are o bază mai fragilă și instabilitatea devine fundamentul ei. Omul fiind măsura binelui și răului, a adevărului și a erorii, a dreptului și a nedreptului, retorica este născută de toate vânturile și nimic nu-i mai înfrânază pornirile.

Sofiștii, cu tot talentul lor, n'au făcut să progreseze elocința. Ei n'au lăsat posterității câteva reguli de disciplină a acestei arte care să-i desvăluie secretul celor ce nu sunt inițiați.

Aristot este acela care încheagă în câteva precepte, ce au rămas aproape imuabile, misterul elocinței, apărând-o de oprobiul, uneori nemeritat, din partea acelor ce o atacau și uneori chiar o ridiculizau. Și înainte de dânsul — alături de sofști — existau vorbitori de mare valoare, ca Lisias, Antiphon, Isocrate, Andocide și cel mai mare printre

1) Xenophon, Memoriile lui Socrat.

ei, Demosthene. Mirarea însă este că tocmai de acesta din urmă Aristot r u vorbește. Explicația rezidă însă mai mult într-o cauză politică de cât într'una personală.

Celebritatea lui Demosthene ca orator și-o făcuse cu Filipicele, care nu erau pe gustul lui Aristot, perceptorul lui Alexandru cel Mare și la curtea căruiă residase multă vreme filosoful dialeptician.

La publicarea retoricii, Demosthene era deja cunoscut — avea 25 de ani — prin haranga lui contra lui Androtion și alte cuvântări cu mare răsunet.

Continuatorul teoretic al lui Aristotel, este Cicerone.

În *De Oratore*, scris sub formă de dialog, Cicerone se încumetă, după o viață laborioasă și furtunoasă trăită în for și pretoriu, să degajeze câteva precepte ce ar putea servi celor ce sunt înzestrați cu facultatea elocinței, dar ele nu pot egala soliditatea învățăturilor aristotelice în această privință. Adevărat că Cicerone este cel mai mare orator al vremurilor lui, și poate principele oratorilor, dacă n'ar fi existat Demosthene. Dar ceea ce prisoșt. omului de talent, lipsește îndrumătorului care vrea să formeze discipoli în arta pe care el a cinstit-o mai bine de o jumătate de veac. Cuvântările lui din fața Senatului și din for rămân însă modele de elocință și elemente de admirație pentru cei ce'l citesc după alăta amar de vreme.

Cicerone întrunește în persoana lui atâtea ipostaze încât în orice domeniu cercetătorii antichității și clasicismului îl găsesc pe primul plan. Filosof, om de stat, și într'o lungă carieră, n'a încetat un moment de a participa la afacerile publice ca șef al Republicei, avocat, punându-și talentul în serviciul unor cauze fie personale, fie ale altora, pledând pentru toți oprimații și contra tuturor crimelor, dela Roscius, Marcellus și Milon până la Verres și Catilina.

Se zicea că dreptatea conștiinței lui egala elocința și comentatorii lui se întreabă, dacă nu era mai mult cinstit decât abil.

Tratatul lui de retorică însă păcătuiește prin lipsă de unitate, ne fiind decât produsul unei conversații alese pe care Cicerone stia s'o facă scăpătoare prin spiritul și cultura lui vastă. Căci nu trebuie să uităm că pentru or ce latin care năzuia să joace un rol în țara lui, prima condiție era să-și împodobească mințea și să-și cultive sufletul la tezaurul ce'l oferea în acea vreme fie Atena, fie Asia mică, fie Rodos unde putea audia pe măștrii cei mai celebri ai timpului. Tratatul scris în formă de dialog, ca și operile lui filosofice „*De senectute*“, „*De amicitia*“ exprimă vederile lui personale, figurând contradictorii închipuiți, pentru ca să-și poată etala teoriile lui în antiteză cu ale celorlalți. Este scris în anul 55 înainte de Christ. Cicerone apare în dialog. Actorii sunt Antoniu și Crasus, cei mai mari oratori ai epocii ce-a precedat pe Cicerone.

Conversația are loc în villa lui Crasus, la Tusculum, într'o regiune poetică. Cicerone observând, că arborele la umbra căruiă s'au așezat vorbitorii, are asemănare cu acela de pe marginea râului Ilissos, unde au convorbit Socrate și tânărul lui discipol Phedre.

Teoriile lui Cicero sunt expuse în operile: „*De inventione*, *De oratore*, *Brutus*, *Topice*“.

Asupra caracterului lui Cicerone s'au făcut multe aprecieri, unele mai bune, altele puțin măgulitoare. Pus în contrast cu Demostene, el apare micșorat și viața lui nu prezintă acea splendoare a vieții lui Demostene. Deși din ordinul equestru, ca rang social, burghezia de astăzi, el se grupează cu ordinul patricienilor pentru ca accesul în viața publică să-i fie mai ușor și mai asigurat. Ceea ce n'a lipsit sunt convingerile adânci care reflectează asupra unității caracterului.

Moartea lui tragică face să apună libertatea și, după dânsul, sub dictatura lui August, viața publică nu mai exista, căci ea a fost înlocuită prin atotputernicia lui Octavian.

Antichitatea clasică ne-a mai lăsat o operă în trei volume, datorită lui Quintulien, care a trăit, în primul secol al erei noastre, intitulată „*Institutione Oratoria*“.

El era de origină spaniolă, venit foarte tânăr la Roma, unde practica avocatura cu mult succes. Pledoariile lui erau tipărite și vândute prin librării. Martial îl numește „*Gloriae Romanae*“, Quintiliane, togae“. Fu primul profesor de retorică la Roma, pe timp de douăzeci de ani, în sarcina Statului. Avu ca discipoli pe Pliniu cel tânăr și Adrian.

În tratatul lui de retorică găsim constatarea tristă, că elocința care avusese o epocă de înflorire ce culminase cu genul lui Cicerone și Hortensius era acuma în plină decadență, de oarece despotismul anihilase tot ceea ce făcuse gloria Republicei Romane. Baroul se resimțea și dânsul de această stare nenorocită de lucruri, căci afectatia și declamația, înlocuira bunul gust, iar locurile comune, frumusețea ideilor de altă dată. Afacerile mari cu răsunet politic nu se mai tratau în pretoriu. Erau departe vremurile când un Verres sau un Clodius erau târați de oprobiul public, înaintea justiției. Senatul, pierzându-și independența, devenise o adunare de creaturi docile care îngenunchiau înaintea voinței stăpânului; iar Baroul, care altădată era arena unde se dădeau cele mai frumoase lupte și unde elementele valoroase își găseau câmpul, devenise o meserie proprie a pune în evidență numai avocatul sau cel mult jurisconsultul. Ei deplânge soarta Romei, rivala de odinioară a Atenei, a cărei viață publică și artistică erau complet falsificate.

Aceste constatări nu'l împiedică de a face elogiul lui Domitian, care îl ridicase la demnitatea de consul. Cu venirea creștinismului se produce un nou avatar al elocinței. Noua credință însuflă un nou entuziasm și părinții bisericii dețin multă vreme secretul acestei arte și operile lor nu sunt numai profesuni de credință, ci și opere literare.

Citez pe sfântul Ierome, Ion Christostome, Gregore din Nazianze, Tertullien, etc.

Dupe această eflorescență, lumea civilizată puștiiă de barbari, cade în noaptea evului mediu, în care singurul far luminător este Aristot, care este obârșia tuturor cunoștințelor. Elocința, refugiata din politică în biserică, este cu totul eclipsată și aci până pe la începutul secolului XVI-lea când în Germania prin Luther, cuvântul evanghelic este din nou reinviat. Dar protestantismul nu inspiră

multă vreme arta elocinței și el fu întrecut cu mult, la începutul secolului XVII, de către predicatorii catolici. Explicația este dată prin diferența fundamentală dintre cele două credințe: protestantismul, produs al rațiunii, nu comporța avântul și entuziasmul credinței catolice, care determină mai mult vibrațiile sufletului.

Baroul în acelaș timp începuse — cam prin secolul XVII-lea, regalitatea lui Ludovic al XV-lea — să dea produse de elită, cum a fost d'Aguesseau, care s'a acoperit de glorie în acest secol, exercitând funcțiunea de reprezentant al Ministerului Public. Tot din această epocă putem cita pe Antoine Arnauld, care atrase atențiunea asupra lui, printr'o operă asupra „perpetuității credinței“. De asemenea „apologia catolicilor din Anglia“, scrisă pe la 1678, îl clasează cu mult superior oratorilor Barouli, contemporani cu dânsul.

Biserica catolică pune pe primul plan, ca străluciți oratori pe Bossuet, Bourdalou, Fenelon, Massillon. Cel dintâiu printre ei, Bossuet, a fost adevăratul creator și cel mai perfect model al elocinței Bisericeii. Nu pot citi astăzi fără un freamăt de admirație predicile, orațiunile lui funebre.

Supranumit, Demosthene francez, a fost și este atât de admirat, încât îi se aplică elogiul memorabil pe care Quintilian îl făcea despre Jupiter al lui Phidias „că această statuie ajutase mult la religiuinea popoarelor“¹⁾.

Limba franceză se formează și se modulează de acest cuvântător pentru proză, îmbogățind-o cu expresiuni neuzitate până la dânsul. Corneille și Boileau, pentru poezie, care preceda proza după norma firească, știuse și dânsii să orneze limba franceză cu frumuseți de stil în poeziile lor care sfidează veacurile. Dar predicatorii de amvon căutară să ciseleze această limbă armonioasă, care fără îndoială este cea mai sonoră și mai bogată limbă din câte s'au vorbit vre-o dată.

Pascal,²⁾ care fu unul din primii scriitori clasici în proză, întrecând pe Montaigne, pe Amyot, pe du Vair, se arată un adevărat și mare orator în unele din scrisorile sale provinciale; și imediat influența poetică, adoptată de dânsul în stilul oratoric, se extinde dela operele de elocință la toate genurile de scrieri în proză.

La Francezi, tradiția se continuă atât prin oratorii Bisericeii, cât și prin cei laici, până în zilele noastre.

Putem cita: pe Chanveau Lagarde, avocat, cunoscut prin riposta ce dădu Impăratului Napoleon I: „O să rupem lănci, căci D-ta ai apărât pe Antoinetta“, răspunsul fu: „Da, am apărât pe Regina Franței“³⁾ Trouchet, juriconsult, Dupin, procuror general, Nerville, Odillon Barot, Cremieux, avocat și om politic, Chaix-d'Est Ange, Dufaure, Allou, Marie, Lachaud, Gambetta, Berryer, Jules Favre, Waldeck-Rousseau, Poincaré, Briand, Clemenceau, Ribot, etc.

La noi, elocința propriu zisă se găsește în stare embrionară până la pleiada ce a avut în frunte pe

Barbu Catargiu, mort printr'o uneltire criminală la anul 1862.

Aprecierea contemporanilor era unanimă, că aceea exprimată de Cogălcineanu în ședința dela 9 Februarie 1865 era adecuată realității: „Barbu Catargiu, acel bărbat pe care-l plânge această tribună, căci a pierdut pe cel mai mare orator al ei“. Este de notat că Cogălcineanu era antagonistul lui Catargiu ca om politic.

La Catargiu, deosebit de frază și argumentație, acțiunea lui avea în sine ceva din acțiunea lui Mirabeau¹⁾. „Era destul să ceară cuvântul, pentru ca în mijlocul ședinței celei mai furtunoase, liniștea să se restabilească. Când Catargiu se suia la tribună și și arunca privirea sa profundă peste băncile deputaților, o tăcere religioasă domnea peste adunare; când își aducea mâna prin păr spre a-l grămădi peste părțile temporale; când cu o dexteritate surprinzătoare, mânia monoclu, care îi da o înfățișare singulară; când ochii săi plini de foc, începeau a scăpăra scântei și a fascina privirile auditorilor, sau când, luând un aer mai insolent, își înfigea mâna în umărul vestei și arăta Adunării numai profilul figurei sale demoniace, un fior pătrundea pe deputați. Din acel moment el devenea despotul tribunei.“

Improvizator prin excelență, fraza îi este indiferentă, ceea ce îl preocupă este nexul logic al ideilor. El era o natură pasională, căci, după Momsen, nu există genialitate fără pasiune.

Emulii lui erau: Cogălcineanu, mai erudit ca dânsul, istoric și beletristic²⁾, pe lângă om politic, ca orator părea adesea prolix, câte odată pedant, cu toate mișcărilor lui de o elocință grandioasă.

Niculae Ionescu, frază admirabil țesută și dicțiune maestră, nu duce însă totdeauna la o concluziune inevitabilă.

Costaforu, care cu tot spiritul și verva sa neseacă, rămânea tot avocat deși „causeur neîntrecut“, Vasile Boerescu, multă volubilitate, dar puțini nervi și mușchi.

Mai apropiați de noi: Petre Carp, Vernescu, Ion Câmpineanu, Nicolae Blaremburg, Alexandru Lahovary, Tache Ionescu, Nicolae Filipescu, Titu Maiorescu, Stătescu, Const. Arion, Alex. Djuvara, Disescu, Stelian.

Toți cei citați formează un mănunchiu de oameni de seamă, cuvântători ce ar fi putut grăi pe orice tribună a țărilor din occident, ne fiind cu nimic mai prejos de semenii lor din țări mai înaintate ca a noastră.

Nu ne putem ocupa de fiecare din ei, pentru a-i caracteriza și clasa printre emulii lor, căci ar trebui o comunicare pentru fiecare nume, menită să îmbogățească istoria elocinței române, națiune care politicește nu numără prea multă vreme, dar care este destul de bogată în talente pentru a și dovedi afinitatea etnică cu cei de aceeaș rasă ce stau astăzi în fruntea civilizației mondiale.

Cu toată constatarea, că tribuna românească trece printr'o fază de tranziție, care va duce fatal spre eflorința unor talente, produs al democra-

1) I. S. Mary, L'éloquence ee la chaire.

2) Idem, pag. 4.

3) Henry Robert, «Procès celebres».

1) George Linche către D-na Catargiu.

2) Anghel Demetrescu, «Discursurile lui B. Catargiu».

ției moderne ce încă la noi se găsește la debutul ei, numele Profesorului Neculai Iorga, cu vasta lui erudiție, poate fi socotit astăzi ca cea mai frumoasă podoabă a Parlamentului Român.

Emanoil Slătineanu
Avocat

(Va urma).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II-a

Audiența deta 2 Martie 1927

Președinția D-lui C. Macri, președinte

Paulina Dr. Balaban cu Fani Henenfogel și alții

APEL.—REPRODUCEREA MIJLOACHLOR DE APĂRARE.—EFECT DEVOLUTIV.—ART. 316 PROC. CIVILĂ.
DOTĂ.—IMOBIL CUMPARAT CU BANI DOTALI.—INALIENABILITATEA LUI.—ART. 1247 COD. CIVIL.
DOTĂ.—SPOIRIREA EI ÎN TIMPUL CĂSĂTORIEI PRIN FLUCTUAȚIUNI VALUTARE.—ART. 1236 COD. CIVIL.
VÂNZARE.—CUMPARATOR.—VÂNZĂTOR.—EVICȚIUNE.—EXONERARE.—ART. 1340 COD. CIVIL.

1. Dacă defendorii dintr'un proces, în urma respingerii acțiunii reclamantilor, neavând nici interes și nici drept, potrivit art. 316 pr. civ., de a introduce apel în contra sentinței câștigătoare, ei pot însă reproduce mijloacele de apărare cari implicit le-au fost respinse de prima instanță prin unele considerente ale sale, cum și altele noi, din cauza efectului devolutiv al apelului, fără ca prin aceasta să se violeze lucrul judecat, care în privința mijloacelor de apărare, nu poate exista atât timp cât litigiul nu e definitiv decis.

2. Potrivit art. 1247 cod. civil, pentru ca imobilul cumpărat cu bani dotali să devină dotal și deci inalienabil, nu se cere ca în actul de achiziție să se cuprindă și declarațiunea de întrebuințarea banilor dotali, fiind suficient ca în actul dotal să existe o clauză de întrebuințare în acest sens.

3. Regula de imutabilitatea dotei în timpul căsătoriei, edictată de art. 1236 cod. civil, nu poate fi întinsă și în cece privește creșterile cari isvorăsc din desfășurarea naturală a dreptului de proprietate, cum creșterile datorite fluctuațiilor valutare, ci trebuie circumscrisă numai la acele creșteri cari ar preveni din convenția părților.

4. Pentru ca vânzătorul să fie exonerat de responsabilitatea de evicțiune, trebuie să existe și stipulațiunea din partea acestuia de nerresponsabilitate, și atât timp cât o asemenea stipulație nu există în contract, dovedirea ei nu poate fi făcută cu martori, căci ar fi să se probeze contra și peste conținutul actului scris.

No. 66.—Admis în parte apelul făcut de Paulina Dr. Balaban și Dr. M. Balaban ca soț pentru autorizare și uzufructuar în contra sentinței cu No. 536/927 a Trib. Ilfov S. II în proces cu Fani Henenfogel, Vasile și Nicolae Simionescu.

S'au ascultat d-nii avocați Stoicescu pentru apelanți și M. Lazăr și Căncicov pentru intimaiți.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Paulina Dr. Balaban și Dr. M. Balaban ca soț pentru autorizare și personal ca uzufructuar al averii dotale în contra sentinței No. 536 din 1923 a trib. Ilfov s. II, prin care li s'a respins acțiunea intentată contra defenditorilor Fani Henenfogel, Vasile și Nicolae Simionescu:

Având în vedere actele din dosarul cauzei și susținerile părților din cari în rezumat în fapt rezultă următoarele:

Apelanta, cu ocaziunea căsătoriei sale cu Dr. M. Balaban, își constituie dotă, cu actul transcris la Nr. 405 din 1903, partea sa indiviză în mai multe imobile din București, rămasă moștenire dela părinții săi, cu clauza că eșind din indiviziune și imobilele vânzându-se partea sa s'o consemneze la Casa de Depuneri de unde soții să o poată ridica pentru cumpărarea unui imobil care va deveni dotal.

În urma partajului dintre comoștenitori, din prețul acestor imobile, s'a atribuit Paulinei Dr. Balaban, prin sentința No. 449 din 25 Septembrie 1913, suma de lei 46.125 ca fond dotal, consemnat sub rețipisa No. 17025 din 1914. Anterior acestei atribuirii, dar în timpul când procesul de partaj era pendinte, apelanta cu actul de vânzare aut. la No. 6100 din 4 Aprilie 1913, cumpăraseră dela Maria V. Demetriade un loc viran, situat în București str. Romană 115, pe prețul de 12000 lei urmând să se achite creanța ipotecară a Băncii Eftimiu, din care la 10 Aprilie 1913, plătește 6000 lei, astfel că ipoteca se reduce la 6000 lei (jurn. Trib. din 22 Aprilie 1913).

La 16 Aprilie 1914, soții Balaban cer Tribunalului Ilfov s. II, ca din fondul dotal consemnat să li se libereze 6000 lei pentru a achita restul creanței ipotecare și 26000 lei, valoarea construcțiilor efectuate până la acea dată pe locul cumpărat, cerere încuviințată; iar la 30 Iunie 1914, li se eliberează și restul fondului dotal, cu care să se completeze costul construcțiilor cari în total se ridicau la 41000 lei.

Banca Eftimiu este și ea achitată de cei 6000 lei, rămași la 25 Octombrie 1915. Cu actul de vânzare aut. la No. 7260 din 1919 de trib. Ilfov Notariat, Paulina Dr. Balaban vinde imobilul menționat mai sus, cu toate construcțiunile ridicate pe el, pe prețul de 175000 lei D-lor Vasile și Nicolae Simionescu, cari la rândul lor îl vând D-rei Fani Henenfogel, cu prețul de 476000 lei (actul aut. la No. 14616 din 1920, primind 401000 lei, reținându-li-se 75000 lei datoriti de dânsii primei vânzătoare.

La 6 Martie 1921, soții Balaban pornesc împotriva cumpărătorilor V. și N. Simionescu și Fani Henenfogel acțiune prin care cer a se declara nule actele de vânzare aut. la No. 7260 din 1919 și 14616 din 1920 pe motivul că imobilul vândut era dotal și inalienabil. Ultimul cumpărător introduce la rândul său cerere de chemare în garanție a vânzătorilor săi, pretinzând a fi obligați să-i plătească prețul de 401000 lei, plus 50000 lei cheltueli de timbre, misitii, etc.

Se mai face de către Generala, Societate română de Asigurări, intervenție pentru apărarea drepturilor pârâtei Fani Henenfogel cât și ale sale proprii, cât și de pârâtă o cerere reconvențională contra reclamantei, dar asupra căreia cereri nu s'a mai pus nici un fel de concluzii în apel.

Tribunalul, respingând acțiunea reclamantilor, această introduce apelul de față.

Având în vedere că apelanții în dezvoltarea apelului și a acțiunii lor, susțin că din prețul de lei 16000, cu care au cumpărat imobilul din Str. Romană 105, vândut mai târziu lui V. și N. Simionescu, 12.000 lei fiind dotați, imobilul a devenit dotat pentru 3/4 conform clauzei de întrebuințare din actul dotal în privința căreia clauze și a sumei întrebuințate ne mai putându-se opune nici un mijloc de apărare de către intimaiți existând lucru judecat tras din sentința Tribunalului.

Considerând că defendorii, în urma respingerii acțiunii reclamantilor, neavând nici interes și nici drept, potrivit art. 316 proc. civ. de a introduce apel în contra sentinței câștigătoare, ei pot reproduce mijloacele de apărare cari implicit le-au fost respinse de prima instanță prin unele din considerentele sale, cum și altele noi, din cauza efectului devolutiv al apelului, fără ca prin aceasta să se violeze lucrul judecat, care, în privința mijloacelor de apărare, nu poate exista atât timp cât litigiul nu e definitiv decis;

Având în vedere că împotriva susținerilor apelanților, intimații defendiri și intervenienta obiectează că imobilul ce li se revendică nu poate fi socotit dotal, întrucât în actul de cumpărare al reclamantilor nu se prevede clauza că ar fi cumpărat cu bani dotați; că această cumpărare a avut loc înaintea vânzării imobilelor dotale și că suma de 32.000 lei eliberată de Tribunal a fost întrebuințată în întregime la construcțiuni;

Considerând că potrivit art. 1247 cod. civil, pentru ca imobilul cumpărat cu bani dotați să devină dotal și deci inalienabil, nu se cere ca în actul de achizițiune să se cuprindă și declarațiunea de întrebuințarea banilor dotați, fiind destul ca în actul dotal să existe o clauză de întrebuințare în acest sens, interesele părților fiind apărate prin măsurile de publicitate edictate de legiuitor; ori, în speță, din cuprinsul actului dotal, transcris în registrul special, intimații au fost vestiți că sumele provenite din vânzarea părților indivize au să fie întrebuințate la cumpărare de imobil, iar din lucrările aflate la dosarul fondului dotal, de ar fi fost diligenti, se puteau convinge că din totalul acestui fond, 6.000 lei au fost întrebuințați la achitarea ultimului rest din prețul imobilului de 16.000 lei, întrucât admitând chiar că prima sumă eliberată de lei 32.000 ar fi fost în întregime întrebuințată la plata construcțiilor, totuși Tribunalul, fiind seamă de voința părților în privința întrebuințării a 6000 lei, a eliberat la a doua cerere întreg fondul dotal rămas disponibil, tocmai în scopul să se poată achita creanța ipotecară de 6000 lei; altfel, n'ar fi eliberat decât o parte, care împreună cu cei 32.000 lei, să acopere valoarea totală a construcțiilor de 41.000 lei;

Având în vedere că intimații mai susțin că în ipoteza în care imobilul ar fi considerat dotal pen-

tru partea celor 6000 lei, apelanții n'ar avea dreptul decât la restituirea acestei sume, atât pentru motivul că în speță clauza ar fi de reîntrebuințare, cât și pentru aceea că altfel s'ar duce la mărirea dotei în timpul căsătoriei;

Considerând că deși dota nu constă în bani, ci în imobile părți indivize, — însă înstrăinarea lor nefiind permisă prin contractul de căsătorie, imobilul cumpărat în parte cu banii rezultați în urma vânzării, pe care soții nu o puteau împiedeca, — cauza eșirei din indiviziune, — devine inalienabil pro parte, fie că l-am socoti substituit imobilelor inițiale, fie banilor dotați, din cauza caracterului de inalienabilitate al imobilelor dotale, și a modului de întrebuințare a banilor; iar în ce privește regula de imutabilitate a dotei în timpul căsătoriei, edictată de art. 1236 cod. civil, ea nu poate fi întinsă creșterilor ce isvorăsc din desfășurarea naturală a dreptului de proprietate, mărginindu-se numai la acele care provin din convenția părților; ori, dacă în prezent, porțiunea din imobil, corespunzătoare sumei dotale întrebuințate, va fi de o valoare superioară acestei sume, aceasta se datorește unei cauze străine de voința părților: deprecierea monetară după război; apoi teoria dotei închise nu-și are aplicarea în speță, nefiind vorba de o sumă de bani dotați întrebuințată la cumpărarea unui imobil, care în lipsa unei clauze în acest sens, rămâne parafernă;

Că, în ce privește construcțiunile ridicate pe imobil, deși în contractul dotal nu se prevedea o asemenea întrebuințare a banilor dotați, totuși ele dobândesc acelaș caracter juridic ca și fondul pe care sunt făcute, pe baza dreptului de accesțiune;

Considerând, în rezumat, că din cele mai sus expuse, rezultă că imobilul mai sus menționat, împreună cu construcțiunile depe dânsul, este dotal și inalienabil pentru o fracțiune corespunzătoare sumei de lei 6000, raportabilă la prețul total de lei 16.000, adică trei optimi ($6/16=3/8$);

Că fiind astfel, acțiunea revocatorie introdusă de soții Dr. Balaban este întemeiată numai până la concurența acestor trei optimi din imobil și prin consecință apelul fiind fondat în parte, urmează a fi admis, declarându-se nule actele de vânzare autentificate la Nr. 7260 din 1919 și Nr. 14616 din 1920, pentru trei optimi;

Având în vedere că intervenienta ne mai punând concluziuni și în apărarea drepturilor sale, cererea de intervențiune urmează a fi respinsă pentru aceleași considerațiuni;

Având în vedere cererea de chemare în garanție, prin care Fany Henenfogel pretinde că vânzătorii săi să fie obligați a-i restitui prețul plătit de 401.000 lei, plus 50.000 lei cheltueli de timbre, misitie, etc., cum și art. 1341 cod. civil alin. 1 și 4, după care cumpărătorul, dacă este evins, are drept să ceară restituirea prețului, daune-interese și spesele contractului de vânzare;

Considerând că chemații în garanție, Vasile și N. Simionescu obiectează în primul rând că nefiind vorba în speță de o nulitate absolută, ci relativă și acțiunea intentată în urma vânzării, cererea aceasta este inadmisibilă, obiectiune însă neîntemeiată, întrucât nu importă natura nulității, ci data și natura cauzei de evicțiune; ori, în speță, această

cauză rezidă în înstrăinarea imobilului dotal, iar nu în introducerea acțiunii de anulare a acestei înstrăinări;

Având în vedere că numiții Vasile și N. Simionescu au mai susținut că prin contractul de vânzare, cumpărătoarea și-a luat asupra-și riscurile și au cerut în subsidiar a li se admite dovada testimonială pentru a stabili că au adus la cunoștința acesteia intenția soților Balaban, astfel că a avut cunoștința de această împrejurare;

Considerând că din cuprinsul contractului de vânzare intervenit între dâșii și Fani Henenvogel, nu rezultă cătuși de puțin că aceasta ar fi convenit să cumpere pe riscul său propriu, iar în ce privește proba cu martori solicitată, o asemenea probă este inadmisibilă, întrucât se tinde a se stabili cunoștința cumpărătoarei de pericolul evicțiunii, dintr-un fapt — o comunicare — pentru care proba scrisă nu era imposibilă de procurat și în acelaș timp este și inutilă, deoarece potrivit art. 1340 cod. civil, pentru ca vânzătorul să fie exonerat de responsabilitatea de evicțiune, trebuie să existe și stipulațiunea din partea acestuia de neresponsabilitate; ori, o asemenea stipulațiune nu există în contract, iar dovedirea ei cu martori este inadmisibilă, căci ar fi să se probeze contra și peste conținutul actului scris;

Că, fiind astfel, cererea de chemare în garanție se privește în parte fondată, urmând ca vânzătorii Vasile și Nicolae Simionescu să fie obligați a restitui cumpărătoarei Fani Henenvogel o parte din prețul primit, în proporțiune cu fracțiunea de imobil, pentru care vânzarea s'a revocat: $\frac{3}{8}$ din 401 mii = 150.375, cum deasemenea și o parte corespunzătoare din suma cerută, ca spese ale contractului, etc., asupra cărui cuantum nu s'a ridicat nici o obiecțiune și pe care dealțul Curtea apreciind nu o găsește cătuși de puțin exagerată, adică în total să-i plătească suma de 169.125 lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier C. M. Ionescu, Curtea admite în parte apelul.

Semnați: C. Macri, I. Stănescu-Buzău și C. M. Ionescu.

TRIBUNALUL ILFOV S. II civ. cor.

Audiența dela 1 Februarie 1928

Președinția D-lui Victor Popovici, judecător unic

Teodor Hrinco cu Dr. Constantin Mustață

RESPONSABILITATE CIVILĂ.—QUASI-DELICT.—RESPONSABILITATE PRESUPUSĂ A COMITENTULUI.—ART. 1000 COD. CIVIL.
RESPONSABILITATE CIVILĂ.—QUASI-DELICT.—COMITENT.—CULPA VICTIMEI.—ART. 1000 COD. CIVIL.
RESPONSABILITATE CIVILĂ.—QUASI-DELICT.—ACCIDENT DE AUTOMOBIL.—ART. 1000 COD. CIVIL.

I. Responsabilitatea prevăzută de art. 1000 cod. civil este presupusă și nu are nevoie să fie dovedită, este o culpă prezumată din lipsă de suficientă privighere și ea nu încetează de cât atunci când comitentul va face probă contrară, că nu se putea împiedica faptul păgubitor.

2. Culpă victimei sau a ori cărui alt agent, putând îndepărta prezumțiunea de culpă prevăzută de art. 1000 cod. civil în potriiva comitentului, urmează că responsabilitatea acestuia apare ca subsidiară și nu va putea opera deci decât în absența ori cărei culpe dovedite, fie din partea victimei, fie din partea altui agent.

3. În cazurile de accidente de automobil, responsabilitatea comitentului derivă tot din art. 1000 cod. civil, fiind vorba de un lucru neînsuflețit, pus sub paza noastră, cu excepțiunea bine înțeleasă când există culpă din partea victimei și când deci această culpă anihilează responsabilitatea presupusă de acest text.

No. 76.—Admisă acțiunea intentată de către Teodor Hrinco în proces cu Constantin Mustață.

S'a ascultat D-nii avocați Suskind pentru reclamant și Ionescu-Olt pentru pârât.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Teodor Hrinco din București, Str. Ioanei No. 22, în contra lui Constantin Mustață din București, Str. Polonă No. 64, pentru a fi obligat acesta din urmă să-i plătească cu titlu de daune suma de 700.000 (Lei șapte sute mii) prin faptul că din culpa șoferului său, a fost călcat de camionul ce-l conducea pe șoseaua Filantropiei.

Având în vedere actele din dosar și susținerile ambelor părți:

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

În dimineața zilei de 1 Octombrie 1926, reclamantul Teodor Hrinco, mergând spre lucru, pe șoseaua Filantropiei, a fost ajuns din urmă de un camion, proprietatea Doctorului Const. Mustață, condus de șoferul Lazăr Christescu, care l'a isbit din spate, și trântindu-l jos de pe bicicletă, roata camionului a trecut peste piciorul drept, producându-i fractura gambei drepte.

Că, imediat reclamantul a fost ridicat de șoferul Lazăr Christescu și transportat cu camionul la Spitalul Filantropia, unde i s'au dat primele îngrijiri, pansându-i-se rana și fixându-i-se piciorul în scânduri.

Având în vedere că după trei zile, în urma asistențelor familiei, reclamantul a fost transportat la locuința sa, și îngrijit de d. Dr. Emil Sachelarie, unde după câteva zile, agravându-i-se starea, i s'a recomandat de către medicul său curant să se facă de urgență amputația piciorului.

Că, în ziua de 6 Octombrie, fiind transportat la spitalul Colțea, s'a constatat fracturii deschisă supra maleolară a gambei drepte, gangrena gazoasă. ceeacă a necesitat de urgență amputarea coapsei drepte.

Având în vedere că din depozițiunile martorului Tarcani Gheorghe se constată că, reclamantul mergea cu bicicleta prin mijlocul drumului, iar în urmă veneau două camioane, primul a ocolit bicicleta reclamantului, însă al doilea l'a isbit, deși mașinile

se succedau la distanțe de aproximativ 15 metri; de asemenea martorul mai precizează că nici unul din cele două camioane nu au sunat și că reclamantul nu s'a isbit el de grămezile de pietriș ce erau pe partea stângă a șoselei, ci în momentul când a fost isbit de camion, el era pe bicicletă.

Având în vedere că, fiind audiat șoferul Cristescu Lazăr, acesta arată că, din cauza prafului ce-l făceau niște căruțe dinaintea sa, nu putea vedea bine și, că, la un moment dat, a văzut un om urcat pe o grămadă de pietriș din stânga șoselei, unde, bicicleta lovindu-se de acea grămadă de pietriș, a căzut jos și cu toate că a virat atunci spre dreapta, totuși roata din urmă a camionului a trecut peste piciorul reclamantului.

Având în vedere că această afirmațiune a șoferului este însă contrazisă de martorul Gheorghe Tarcani și de însuși martorul pârâtului anume Vasile Cristescu, care se află chiar în camion alături de șofer, și care declară că reclamantul nu s'a lovit cu bicicleta de grămezile de pietriș, ci mergea prin mijlocul drumului.

Dar, însăși din declarațiunea pârâtului Const. Mustată se înlătură asertiunea că reclamantul s'ar fi lovit cu bicicleta de grămezile de piatră din stânga șoselei, de carece acesta arată la primele cercetări, că la locul unde s'a întâmplat accidentul este o câmpie mare și întinsă, și că grămezile de pietriș se aflau pe marginea stângă a șoselei; și atunci dacă camionul ar fi mers pe partea dreaptă chiar dacă reclamantul s'ar fi împiedicat de acele grămezi, încă nu putea să cadă tocmai în partea dreaptă ur de trecea camionul, sau atunci camionul nu trecea partea dreaptă a șoselei și în acest caz din culpa șoferului s'a întâmplat accidentul.

Prin urmare, rămâne bine stabilit că accidentul se datorește culpei șoferului Lazăr Cristescu, propusul pârâtului, care nu a sunat și să facă astfel atent pe reclamant că un camion este în urma sa, și apoi nici nu a observat, că se află în fața sa un biciclist, ceea ce era cea mai elementară datorie a sa, de prudență.

Având în vedere că conform art. 1000 al. I. c. civ. suntem asemenea responsabili de prejudiciul cauzat prin fapta persoanelor pentru care suntem obligați a răspunde sau de lucruri ce sunt sub paza noastră.

Că responsabilitatea prevăzută de acest articol este presupusă și nu are nevoie să fie dovedită, este o culpă presumată din lipsă de suficientă priveghere și ea nu încetează decât atunci când comitentul va face proba contrară că nu se putea împiedica faptul năgubit.

În realitate vedem că această responsabilitate derivă în aceste cazuri, nu propriu zis din noțiunea de culpă sau imputabilitate, ci mai mult dintr-o noțiune mai largă de garanție și principiul, că orice patrimoniu garantează pagubele cauzate prin delictele sau quasi-delictele săvârșite cu ocaziunea gestiunii patrimoniului, de agenți însărcinați cu această gestiune.

Că, asupra acestui text jurisprudența și mai ales cea franceză, a variat mult, căutând să combine, în interpretarea art. 1000 C. Civ., ideea de culpă presumată și ideea de risc, stabilindu-se că gardianul unui lucru susceptibil de a produce daune

„dommageable“ rămâne responsabil atât timp cât nu se poate stabili că a păzit lucrul ca un părinte de familie și pe de altă parte, că lucrul nu a produs pagubă, decât printr'un fapt exterior lucrului și care nu putea fi prevăzut și evitat de gardian.

Că, în această ordine de idei, culpa victimei, poate exonora pe gardian de răspunderea sa, atât timp cât victima nu a stabilit că totuși gardianul este el însuși în culpă.

Având în vedere că, din moment ce culpa victimei sau a ori cărui alt agent, poate îndepărta prezumpțiunea de culpă din art. 1000 C. Civ. urmează că, fie că, întemeiem acest text, pe risc, fie pe culpă presumată sau pe combinarea acestor două, această responsabilitate apare ca subsidiară și care nu va opera decât în absența oricărei culpe dovedite, fie din partea victimei, fie din partea altui agent.

Că în aceste cazuri când se dovedește culpa victimei sau a unui alt agent, dacă totuși gardianul se va dovedi că și el a fost în culpă, prin lipsă de diligență, sau alte greșeli, responsabilitatea art. 1000 c. civ. reappare în sarcina sa, de oarece el trebuie să răspundă atunci de greșala sa.

Având în vedere că prezumpțiunea de culpă din art. 1000 c. civ. nu derivă din calitatea de proprietar ci din aceea de gardian al lucrului, și dacă în principiu proprietarul este presupus că are paza lucrului, nimic nu se opune că el să prepuie un terțiu cu această pază, și atunci tot ce este judecat față de prepus se restrânge și asupra comitentului.

Având în vedere că în speță, din expunerea făcută, rezultă că nu se poate imputa victimei Teodor Hrinco nici o culpă, de oarece din depozițiunea martorului Gheorghe Tarcani se constată că în urma reclamantului care mergea pe bicicletă veneau două camioane, primul a ocolit bicicleta, iar al doilea al pârâtului, deși era la o distanță de 15 metri și putea deci să ocolească bicicleta, el totuși o isbește, ceea ce a determinat accidentul; de asemenea acest martor arată că nu reclamantul s'a isbit de grămezile de pietriș ce se aflau pe partea stângă a șoselei, și că din această cauză a căzut sub roatele camionului, ci din contra, camionul pârâtului a isbit bicicleta și atunci reclamantul a căzut sub roatele camionului.

Prin urmare, dacă deducem responsabilitatea, ca derivând din art. 1000 al. I. c. civ. adică din calitatea de păzitor a lucrurilor, vedem că, neputându-se dovedi nici o culpă din partea victimei, urmează că, pârâtul Const. Mustată este presupus în culpă și răspunde de prejudiciul cauzat de lucrul aflat sub paza sa, conf. art. 1000 al. I. c. civ.

De altfel, în jurisprudența franceză, este acum lucru constant, că și în cazurile de accidente de automobil, responsabilitatea derivă tot din art. 1000 al. I. c. civ., fiind un lucru neînsușit, sub paza noastră, cu excepțiunea bine înțeleasă, când există culpa victimei și când deci, această culpă anihilează responsabilitatea presupusă a acestui text (Cass. fr. 21 Ian. 1927 C. Apel Chambéry 20 Juin 1927; Trib. civ. de la Drôme 3 Mai 1927).

Dar chiar dacă am admite, că în caz de accident de automobil, nu se aplică art. 1000 al. I. c. civ., de oarece automobilul fiind condus de mâna omului,

urmează să se aplice art. 999 c. civ. încă și în acest caz, din expunerea de fapt, făcută mai sus, se constată că șoferul Lazăr Cristescu, prepusul pârâului, se găsește în culpă, că nu a ocolit pe biciclist cum a făcut primul camion, că nu a sunat, pentru a putea astfel reclamantul să se ferească.

De asemenea alegațiunea că reclamantul Teodor Hrinco s'ar fi lovit de grămezile de pietriș, urmează să fie înlăturată, de oarece este contrazisă de martorul Gheorghe Țarcani, dar ea este și neexplicabilă, fiindcă, dacă reclamantul s'ar fi lovit într-adevăr de grămezile de pietriș, el nu putea să cadă tocmai în partea dreaptă a șoselei și bicicleta să rămână în stânga pe pietriș, sau atunci, camionul pârâului mergea pe partea stângă și atunci tot șoferul este în culpă, că nu a ținut partea dreaptă a șoselei.

Că așa fiind, fie că fundamentul juridic al responsabilității pârâului este art. 1000 al. I. c. civ. fie că este art. 999 c. civ., el este răspunzător în ambele cazuri, astfel după cum s'a arătat mai sus.

Având în vedere că, pârâul Dr. Const. Mustată susține că reclamantul Teodor Hrinco fiind internat la spitalul Filantropia pe ziua de 1 Octombrie 1926, după trei zile fiind eliberat, după cererea insistență a familiei, a fost dus la locuința sa, unde probabil din lipsă de îngrijire și igienă, s'a infectat rana dela picior, ceea ce a determinat amputarea coapsei drepte.

Având în vedere că din depozițiunea martorului Dr. Grigore Georgescu se constată că reclamantul a fost internat la spitalul Filantropia în ziua de 1 Octombrie 1926, având fractura completă a gambei; la interval de 3 zile, după cererea familiei, pacientul a fost eliberat la locuința sa. Martorul își exprimă părerea că dacă pacientul nu părăsea spitalul, s'ar fi putut vindeca fără să fi fost nevoie de amputare.

Având în vedere însă că și această afirmațiune este înlăturată, de oarece din certificatul medical eliberat de Dr. Emil Sachelarie, se constată, că acesta a vizitat pe Teodor Hrinco, chiar în ziua de 3 Octombrie, deci în ziua când a eșit din spital și a constatat că pacientul prezintă strivirea gambei drepte cu gangrena întregii regiuni a piciorului și a gambei drepte, recomandându-i să i se facă amputația de urgență.

Prin urmare, afirmațiunea martorului Dr. Gr. Georgescu urmează să fie înlăturată, față de certificatul Dr. Sachelarie, cu atât mai mult cu cât acest martor întrebât dacă a văzut pe pacientul Teodor Hrinco, răspunde că „de acum un an, un an și jumătate, nu pot să-mi amintesc dacă am văzut pe acest bolnav”.

Față de aceste împrejurări, Tribunalul nu poate ține seamă de afirmațiunea Dr. Gr. Georgescu, că dacă pacientul ar fi rămas la spital s'ar fi vindecat fără să mai fie nevoie de amputare.

Având în vedere că în ce privește quantumul daunelor, Tribunalul tinând seamă că reclamantul este de profesiune zidar, că prin amputarea piciorului drept, va exercita cu multă anevoie această meserie, că fiind fată al zece copii, condițiunile de trai și existența sa va fi câștigată cu mult mai multă greutate, în urma celor suferite de pe urma amputării piciorului drept.

Că, Tribunalul apreciind fixează daunele la suma de 120.000 Lei (una sută douăzeci mii) pe care obligă pe pârâul Dr. Const. Mustată să le plătească reclamantului Teodor Hrinco.

Pentru aceste motive, admite, etc.

Semnat: *Victor Popovici*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

PROMISIUNE DE VANZARE. — (*Contract de închiriere cu promisiune de vânzare. — Indivisibilitate stipulată. — Prorogare. — Tacită reconducțiune*)

Deși un contract de închiriere și o promisiune de vânzare sunt convențiuni juridice deosebite, indivisibilitatea lor poate să rezulte nu numai din stipulația originară, dar și din acordul părților persistând asupra acestui punct la fiecare prelungire de locațiune.

În special, când s'a stipulat că închirierea anterioară războiului și promisiunea de vânzare sunt indivizibile, dacă această închiriere mai întâi legalmente prorogată, a continuat la expirarea prelungirii prin tacită reconducțiune, indivisibilitatea persistentă între închiriere și promisiunea de vânzare în cursul prelungirii și a tacitei reconducțiuni rezultă din faptul că locatorul n'a semnalat congediu nici la expirarea normală a închirierii, nici în cursul prelungirii, și din aceea că a lăsat să continue închirierea prin tacită reconducțiune.

C. Paris, 21 Iunie 1927.

Sirey, rep. somm. 1928. 1.451

* *

INTERVENȚIUNE. — (*Apel. — Condiție de admisibilitate. — Prejudicare contrară interesului intervenientului. — Chemare în garanție*).

Rezultă din art. 466 și 474 c. pr. civ. (248 al. 2 și 399 pr. civ. rom.) că pentruca o parte, care n'a fost nici chemată nici represintată în prima instanță, să poată interveni în apel, trebuie și este de ajuns ca decizia ce are a fi dată să nu poată fi considerată ca indiferentă pentru intervenient și ca ea să poată prejudica pretențiunile ce intervenientul ar avea interes să propue și să susție, fără a fi necesar ca această decizie să-i fie opozabilă ca având în privința sa autoritatea lucrului judecat.

Cas. civ. fr. 27 Iulie 1927.

Sirey, rep. des somm. 1928, 1.387.

* *

IMPARTEALA. — (*Partaj judiciar. — Forme*). — Nici forma nici modul împărțelilor judiciare nu sunt lăsate la arbitrarul tribunalelor, cărora nu le este permis de a se abate dela regulile legale în această materie.

În special, formarea loturilor prin un expert numit de justiție, prescrisă în termeni imperativi de art. 834 c. civ. și 978 c. proc. civ. (743 c. civ. r. și 212 pr. civ.) când părțile nu se învoiesc, sau când printre ele sunt incapabili sau interziși, este o formalitate substanțială, care nu poate fi înlocuită cu o alta.

Cas. fr. 18 Ian. 1927. Rep. Sirey, 1927.12.93